

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA REGIJSKO DELOVANJE
IZPOSTAVA URSZR NOVO MESTO
Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto

T: 07 371 92 00
F: 07 371 92 21
E: gp.nm@urszr.si
www.sos112.si

Številka: 8421-4/2021-88 - DGZR
Datum: 25. 03. 2024

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI V DOLENJSKI REGIJI VERZIJA 2.1 (ažuriran 2024)

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdela	UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE IZPOSTAVA NOVO MESTO	marec 2024	Janja Brulc podsekretarka vodja izpostave
Odobril	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE ZA DOLENJSKO	marec 2024	Marjan Šmalc POVELJNIK
Skrbnik	UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE IZPOSTAVA NOVO MESTO	marec 2024	Luka Hrovat višji svetovalec

Kazalo vsebine

1	Posebno nevarne bolezni živali	4
1.1	Uvod	4
1.2	Splošno o boleznih živali	4
1.3	Ogroženost dolenjske regije zaradi bolezni živali.....	5
1.4	Možne posledice posebno nevarnih bolezni živali	6
1.5	Verjetnost nastanka verižne nesreče	7
1.6	Sklepne ugotovitve	7
2	Obseg načrtovanja	8
2.1	Temeljne ravni načrtovanja	8
2.2	Načela zaščite reševanja in pomoči	10
3	Zamisel izvajanja zaščite reševanja in pomoči	10
3.1	Temeljne podmene načrta.....	10
3.2	Zamisel izvedbe zaščite reševanja in pomoči	11
3.2.1	Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.....	11
3.3	Uporaba regijskega načrta za zaščito in reševanje	12
4	Sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč ter viri za izvajanje načrta.....	13
4.1	Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti.....	13
4.1.1	Državni organi	13
4.1.2	Regijske sile za zaščito in reševanje	13
4.2	Materialno tehnična sredstva za izvajanje načrta.....	14
4.3	Načrtovanje finančnih sredstev za izvajanje načrta	14
5	Opazovanje obveščanje in alarmiranje	14
5.1	Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih bolezni živali	14
5.2	Obveščanje pristojnih organov in služb na območju Dolenjske regije.....	15
5.3	Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju	16
5.4	Obveščanje splošne javnosti.....	16
6	Aktiviranje sil in sredstev za zaščito reševanje in pomoč	17
6.1	Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb	17
6.2	Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	17
6.3	Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	17
7	Upravljanje in vodenje.....	18
7.1	Organi in njihove naloge.....	18
	Poveljnik CZ Dolenjske	19
	Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, OU Novo mesto	19
	Javne zdravstvene službe v dolenjski regiji	20
	Slovenska vojska	20

7.2	Operativno vodenje	20
7.2.1	Lokalna raven	20
7.2.2	Regija	20
7.3	Organizacija zvez	21
8	Zaščitni ukrepi in naloge zaščite reševanja in pomoči	22
8.1	Zaščitni ukrepi	22
8.1.1	Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi	22
8.1.2	Določitev lokacij za zakop ali sežig živalskih trupel	22
8.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	23
8.2.1	Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali	23
8.2.2	Prva veterinarska pomoč	24
9	Osebna in vzajemna zaščita	24
10	Razlaga pojmov in okrajšav	25

1 Posebno nevarne bolezni živali

1.1 Uvod

Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v dolenski regiji, 2.0 je nadgradnja regijskega načrta zaščite in reševanja ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih, verzija 1.0, ki ga je izdelala Izpostava URSZR Novo mesto. Regijski načrt je izdelan na podlagi regijske ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v dolenski regiji, številka: 8421-4/2021-24-DGZR z dne 6. 6. 2022), državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, verzija 2.0, ki ga je izdelala Uprava RS za zaščito in reševanje (številka 84300-2/2013/4 z dne 24.1.2013 in ažurirala novembra 2015) in skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/2010-spremembe ter dopolnitve), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16), Zakonom o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94, 21/95, 16/96, 98/99 – ZZZiv, 101/99, 8/00 – ZUT in 33/01 – ZVet-1) Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18), Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22), Pravilnikom o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10) ter splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali veterinarsko stroko in njihove izvedbene načrte ukrepov ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, ki so dostopni na spletni strani Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju besedila: UVHVVR).

1.2 Splošno o boleznih živali

Infekcijske bolezni živali povzročajo različni povzročitelji (bakterije, spirohete, rikecije, virusi in glive). Bolezni, zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni preventivni ter drugi ukrepi po Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti in Zakonu o veterinarstvu, so razvrščene glede na vrsto povzročitelja ter ukrepe, ki se izvajajo za njihovo preprečevanje in zatiranje. Za razvrstitve se uporablja seznam bolezni iz mednarodnega zoosanitarnega kodeksa Mednarodne organizacije za zdravje živali (OIE). Posebno nevarne bolezni živali so navedene v tabeli št. 1.

Tabela 1: Posebno nevarne bolezni živali (Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10 – priloga 8)

Šifra bolezni	Ime bolezni
A010	Slinavka in parkljevka
A020	Vezikularni stomatitis
A030	Vezikularna bolezen prašičev
A040	Goveja kuga
A050	Kuga drobnice
A060	Pljučna kuga govedi
A070	Vozličasti dermatitis
A080	Mrzlica doline Rift
A090	Bolezen modrikastega jezika
A100	Osepnice ovac in koz
A110	Konjska kuga
A120	Afriška prašičja kuga
A130	Klasična prašičja kuga
A150	Aviarna influenza
A160	Atipična kokošja kuga

Nekatere bolezni pri živalih se pojavljajo redko in v manjšem obsegu, druge pa pogosto in se hitro širijo na večje območje. Pojavljajo se v različnih oblikah, osnovne oblike pa so:

- **enzootija** (če se bolezen živali stalno ponavlja v različni jakosti, na istem mestu, na ožjem območju in nima težnje po širjenju)
- **epizootija** (če bolezen živali izbruhne v večjem obsegu in se hitro širi);
- **panzootija** (če se bolezen živali hitro širi na velikem območju, na primer zajame več držav, celin itn.).

1.3 Ogroženost dolenske regije zaradi bolezni živali

Na območju občin dolenske regije se po podatkih UVHVVR v preteklosti niso pojavljale epizootije, bile pa so opažene v občinah izven dolenske regije, in sicer:

- **slinavka in parkljevka** leta 1968 na območju takratnih občin Sežana, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Logatec, Cerknica in Ljubljana,
- **atipična kokošja kuga** leta 1966 na območju takratne občine Ptuj,
- **tuberkuloza pri prašičih** leta 1987 (Domžale, Grosuplje, Krško in Ljutomer).

Opazeni so bili tudi manjši izbruhi atipične kokošje kuge leta 1991 in pojav klasične prašičje kuge leta 1992 ter nazadnje leta 1996.

Leta 2006 se je prvič pojavila tudi aviarna influenza ali ptičja gripa pri prostoživečih pticah v severovzhodnem delu RS (Koblerjev zaliv, Maribor, Dogošje, Spodnji Duplek, Starše in Ptujsko jezero), zaradi katere so bili za območje ZŠ regije izvedeni določeni preventivni ukrepi. V Sloveniji je bila 5. 1. 2017, prvič po letu 2006, potrjena visoko patogena aviarna influenza (HPAI) pri prostoživečih pticah. Gre za podtip H5N8, ki se množično širi po Evropi, tako pri prostoživečih pticah (predvsem vodnih) kot pri perutnini. Zaradi pojavov in širjenja HPAI H5N8 v Evropi je UVHVVR 9. 12. 2016 sprejela zaščitne ukrepe, da bi se zmanjšalo tveganje za vnos oziroma prenos bolezni (sklep o prepovedi razstav). Prvi primer bolezni je bil potrjen pri treh labodih grbcih (*Cygnus olor*), ki so poginili v času od 30. 12. 2016 do 1. 1. 2017 na ribniku pri Opekarni Pragersko. V Sloveniji je poleg HPAI H5N8 pri prostoživečih pticah prisoten tudi virus visokopatogene aviarne influence podtipa H5N5. Nov podtip je bil prvič ugotovljen 27. 1. 2017 v vzorcih treh poginjenih labodov grbcev, najdenih vzdolž reke Krke v občini Brežice (Krška vas, Boršt in Župeča vas).

V dolenski regiji, kakor tudi v celotni Sloveniji, so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrite oziroma uspešno nadzorovane bolezni živali, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (na primer izbruha slinavke in parkljevke ni bilo vse od leta 1968), saj je bil izveden uspešen sistem nadzora ter izvajanja predpisanih ukrepov.

Pristojni organi v Sloveniji (UVHVVR, Inštitut za varovanje zdravja, Zdravstveni inšpektorat) vsako leto izdelajo **program monitoringa zoonoz in njihovih povzročiteljev** zaradi spremljanja stanja glede zoonoz (nalezljive bolezni živali, ki se prenašajo z živali na ljudi in obratno) ter njihovih povzročiteljev pri živalih, v živilih in pri ljudeh. Program se izvaja vse od leta 2005 in je dostopen na spletni strani UVHVVR.

Pomemben dejavnik pri zatiranju in izkoreninjenju bolezni je tudi odstranjevanje ter uničevanje živalskih trupel in živalskih stranskih proizvodov. V Sloveniji imamo trenutno odobren le en predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilacija), v katerem se lahko neškodljivo odstranjujejo živalska trupla ter drugi živalski stranski proizvodi. 31.3.2017 je bila med Vlado RS in podjetjem KOTO d.o.o. podpisana nova koncesijska pogodba za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja s živalskimi stranskimi proizvodi kategorije (ŽSP 1 in 2).

Po območju dolenske regije potekajo mednarodne tranzitne povezave, kjer poteka živahna mednarodna trgovina z živalmi, živilih in izdelki živalskega izvora, kar pomeni stalno nevarnost namernega oziroma nenamernega vnosa bolezni. Po vstopu Hrvaške v EU se je zaradi prostega pretoka živali povečala tudi nevarnost klasične prašičje kuge na območju dolenske regije. Nevarnost za vnos bolezni, zaradi svoje geostrateške lokacije, predstavljajo tudi

migracije ljudi skozi državo. Posebno nevarne bolezni se pojavljajo in širijo tudi v Evropi (slinavka in parkljevka leta 2001, aviarna influenza 2006 in 2007 idr.)

Zagotavljanje varne hrane je osnovna zahteva za vse, ki so vključeni v živilsko in krmno verigo. UVHVVR je v sodelovanju z MZ in NIJZ pripravila Načrt ukrepov za obvladovanje nenavadnih dogodkov, povezanih s hrano oziroma krmo, v katerem je določeno sodelovanje vseh pristojnih služb na področju varne hrane in krme ter javnega zdravja.

Območje dolenske regije zajema 15 občin, v katerih je raznolika populacija domačih živali. Številčni podatki s stanjem 2020 so prikazana v tabeli št. 2. Podatki za govedo, prašiče in drobnico so posredovani s strani MKO, podatki za perutnino pa od UVHVVR.

Tabela 2: Populacija domačih živali po občinah v dolenski regiji, 2020. Vir podatkov: SI STAT (stat.si)

Občina	Število gospodarstev	Število goveda	Število gospodarstev	Število prašičev	Število gospodarstev	Število drobnice	Število gospodarstev	Število perutnine
Črnomelj	208	3581	69	2644	325	7700	510	8947
Dolenjske Toplice	58	781	7	77	17	229	87	4988
Metlika	95	1348	28	317	95	2929	299	5545
Mirna	56	903	7	13	24	416	67	780
Mirna Peč	113	3490	12	531	11	67	109	/
Mokronog-Trebelno	173	2681	32	110	29	466	192	2387
Novo mesto	372	4997	75	737	559	22006	164	2668
Semič	100	1047	15	133	94	2937	162	2485
Straža	42	1141	9	179	15	174	66	821
Šentjernej	224	4008	108	1684	59	773	317	12180
Šentrupert	104	1675	15	52	47	797	/	123
Škocjan	180	2781	80	1692	23	276	179	2766
Šmarješke Toplice	74	1611	36	417	18	261	105	2097
Trebnje	422	8899	45	285	52	1046	449	14569
Žužemberk	213	2091	20	124	46	883	242	3040
SKUPAJ	2.434	41.034	558	8.995	1.414	40.960	2.948	63.396

1.4 Možne posledice posebno nevarnih bolezni živali

Obolenja večjega števila živali povzroči veliko škodo na različnih področjih:

- v živinoreji in živilski industriji: neposredna škoda zaradi poginov, zakola ali usmrtilcev živali zaradi ukrepov zatiranja ter izkoreninjenja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih ter živalskih obratov;
- v preskrbi z zdravstveno neoporečnimi živali: prepoved prometa, trgovanja in izvoza živali ter živil;
- na področju zdravja ljudi: širjenje zoonoz pri ljudeh; nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja;
- na ekonomskem področju: povečani stroški za ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni.

1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob izrednem odstranjevanju trupel živali (sežig, zakop) ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se morajo upoštevati določbe 19. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitev Uredbe (ES) št. 1774/2002 v povezavi s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti, zato je verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna.

1.6 Sklepne ugotovitve

Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh državljanov Slovenije, ki ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi boleznih živali.

Podatki o pojavih boleznih živali se mesečno zbirajo na UVHVVR in so podlaga za pripravo mesečnih poročil, dostopnih na njeni spletni strani. Poleg tega se podatki o pojavih boleznih vnašajo tudi v informacijski sistem za spremljanje boleznih živali v svetu (WAHIS), ki deluje pri Mednarodni organizaciji za zdravje živali (OIE).

Glede na navedene podatke je zdravstvena situacija pri domačih živalih v dolenjski regiji ugodna.

Toda velika gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali, zahteva od veterinarske službe, da nameni vso svojo pozornost ugotavljanju in preprečevanju boleznih (spremljanje boleznih živali doma in v tujini, preprečevanje vnosa boleznih in širjenja le teh).

Za učinkovito izvajanje navedenih nalog pa je potrebno na ravni državi zagotoviti:

- dobro organizirano, usposobljeno in opremljeno veterinarsko službo;
- učinkovito sodelovanje veterinarske službe z drugimi organi in strokovnimi službami;
- učinkovito preventivo v veterinarstvu;
- seznanjanje in usposabljanje imetnikov živali z nevarnostmi posebno nevarnih boleznih pri živalih.

Ob pojavu in širjenju posebno nevarnih boleznih živali bo lahko UVHVVR za opravljanje določenih nalog poleg svojih služb potrebovala tudi pomoč sil in sredstev za zaščitno reševanje in pomoč (v nadaljevanju besedila ZRP) ter drugih javnih služb v obliki človeških virov, opreme, mehanizacije, prostorov in komunikacij.

2 Obseg načrtovanja

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena v **Oceni ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v dolenski regiji** (št. 8421-4/2021-24-DGZR z dne 6. 6. 2022) ter v povezavi s preglednico 8 in končne uvrstitve nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 8 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Tabela 3: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti nosilca načrtovanja	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Zelo majhna	Ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov ter določenih nalog ZRP (Mirna, Straža)
2	Majhna	Ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja priporočljivo pa je pripraviti del načrta oziroma dokumente v katerih predvidijo način obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP (Dolenjske Toplice, Šentrupert, Šmarješke Toplice)
3	Srednja	Potrebno je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente v katerih predvidijo način obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP (Mirna Peč, Mokronog Trebelno, Šentjernej, Škocjan, Žužemberk)
4	Velika	Potrebno je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente v katerih predvidijo način obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP, priporočljivo pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti (Metlika, Novo mesto, Semič, Trebnje)
5	Zelo velika	Potrebno je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti (Črnomelj)

Tabela 4: Razvrstitev občin v razrede ogroženosti po posameznih vrstah živali in skupno

Občina	govedo	prašiči	drobnica	perutnina	Razred ogroženosti občine
Črnomelj	3	3	5	1	5
Dolenjske Toplice	1	1	2	1	2
Metlika	2	1	4	2	4
Mirna	1	1	1	1	1
Mirna Peč	3	1	1	2	3
Mokronog-Trebelno	3	1	2	1	3
Novo mesto	3	2	4	1	4
Semič	1	1	4	1	4
Straža	1	1	1	1	1
Šentjernej	3	3	2	1	3
Šentrupert	2	1	2	1	2
Škocjan	3	2	1	1	3
Šmarješke Toplice	2	1	2	1	2
Trebnje	4	1	3	1	4
Žužemberk	2	1	3	1	3

Načrt oziroma dele načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v dolenski regiji izdelajo naslednji nosilci načrtovanja:

- dolenska regija – Izpostava URSZR Novo mesto
- Občine dolenske regije:
 - Črnomelj izdelava načrt zaščite in reševanja v celoti;
 - Metlika, Novo mesto, Semič in Trebnje izdelajo del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente v katerih predvidijo način obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP, priporočljivo pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti
 - Mirna Peč, Mokronog Trebelno, Šentjernej, Škocjan in Žužemberk izdelajo dokumente v katerih predvidijo načrt obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
 - Občinam Dolenjske Toplice, Šentrupert, Šmarješke Toplice, Mirna in Straža se priporoča izdelava dokumentov v katerih predvidijo načrt obveščanja ter razdelajo izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

Nosilcu načrtovanja se lahko obveznosti izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja spremenijo, če se nosilec načrtovanja zaradi bistveno spremenjenih okoliščin (povečanje ali zmanjšanje števila živali, prekinitve delovanja idr.) uvrsti v kateri drugi razred ogroženosti. Podatke o tem, da je prišlo do bistveno spremenjenih okoliščin, zaradi katerih se spremenita razred in stopnja ogroženosti, mora nosilec načrtovanja posredovati nadrejenemu

nosilcu načrtovanja (gospodarstvo obvesti občino, občina obvesti izpostavo URSZR in izpostava URSZR obvesti URSZR).

Pri izdelavi načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se občine in gospodarstva, ki imajo obveznost iz naslova načrtovanja osredotočijo predvsem na tisto skupino ali skupine živali, ki jih najbolj ogrožajo.

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je **državni načrt**, ki je izdelan za pojav več izbruhov boleznih na področju dveh ali več regij.

Regijski načrt je izdelan za pojav več izbruhov boleznih v več občinah na območju Dolenjske regije, oziroma za težko obvladljiv dogodek in je usklajen s temeljnim načrtom. Izvajanje načrta se skladno z načelom postopnosti dopolnjuje k državnemu načrtu.

Občine izdelajo glede na regijsko oceno ogroženosti načrt oziroma posamezne dele občinskih načrtov zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, v katerih predvidijo način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP. Izvajanje teh delov načrta se, skladno z načelom postopnosti, dopolnjuje k regijskemu oziroma državnemu načrtu.

Načrt dejavnosti kot dodatek k državnemu načrtu zaščite in reševanja izdelajo pristojna ministrstva in vladne službe, po potrebi izdelajo načrte dejavnosti tudi pristojni organi in službe občinske uprave kot dodatek k regijskemu in občinskemu načrtu zaščite in reševanja.

[P – 403 Evidenčni list o vzdrževanju načrta](#)

[P – 404 regijska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali](#)

2.2 Načela zaščite reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč se ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali organizirajo skladno z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se upoštevajo predvsem načelo pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, načelo preventive, načelo odgovornosti ter načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev za ZRP.

3 Zamisel izvajanja zaščite reševanja in pomoči

3.1 Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali so:

- Varstvo pred posledicami pojava posebno nevarnih boleznih živali omogoča v okviru svojih pristojnosti UVHVVR, veterinarske organizacije s koncesijo, ob pojavu zoonoz NIJZ, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z ZRP, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za ZRP ter občine, regijski in državni organi skladno s svojimi pristojnostmi.
- Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali izdelata Izpostava URSZR Novo mesto v sodelovanju z UVHVVR/OU Novo mesto, občinami Dolenjske regije ter drugimi pristojnimi organi.
- Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je izdelan za pojav posebno nevarnih boleznih živali v primeru več izbruhov boleznih v več občinah na območju Dolenjske regije in ko je treba poleg javnih ter drugih služb, uporabiti tudi regijske sile in sredstva za ZRP.
- Prebivalci na okuženem in ogroženem območju morajo biti pravočasno ter objektivno obveščeni o razsežnosti pojava posebno nevarne bolezni živali, o njihovih posledicah, ukrepih in nalogah za zmanjševanje ter njihovo odpravo. Informacije o tem je treba

sproti dopolnjevati in objavljati. Z obveščanje prebivalstva so zadolžene lokalne skupnosti.

3.2 Zamisel izvedbe zaščitne reševanja in pomoči

3.2.1 Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih pri živalih temelji na klasifikaciji dogodka, ki je v pristojnosti **Državnega središča za nadzor boleznih** (DSNB), in sicer:

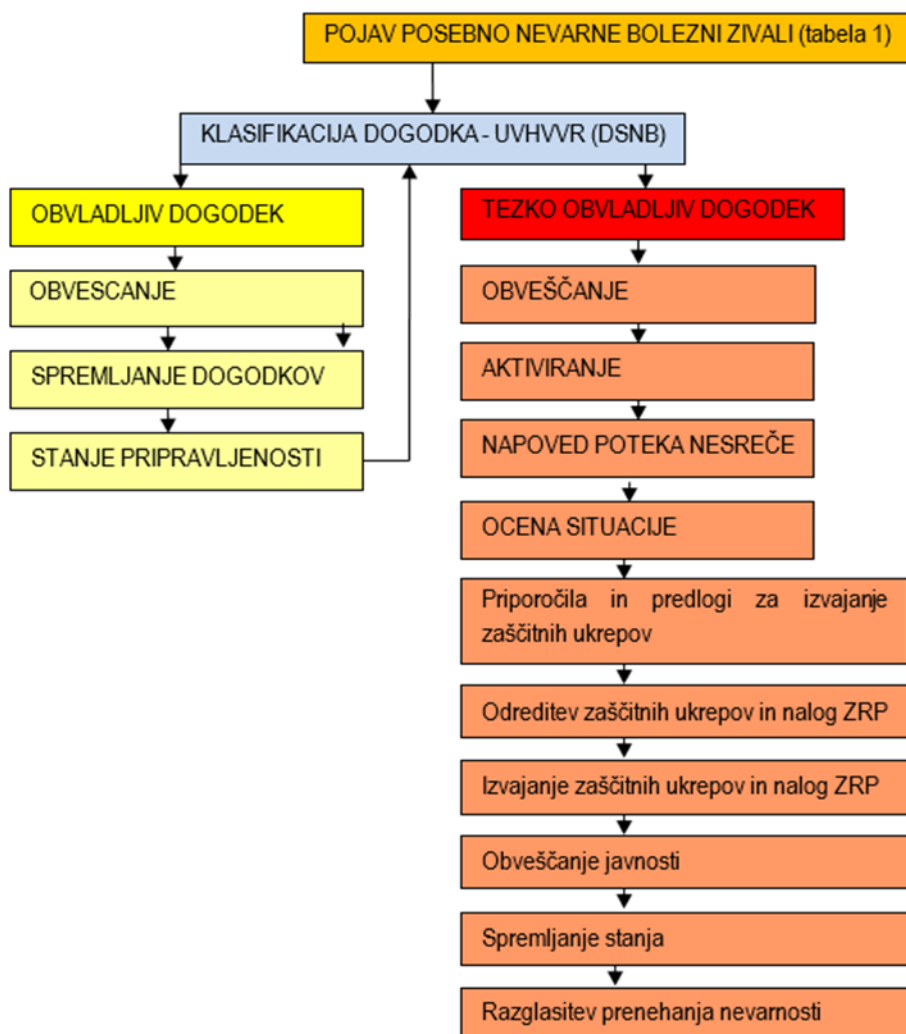
OBVLADLJIVI DOGODKI:

- **1a) IZBRUH boleznih na območju ENE REGIJE ali po EN IZBRUH na območju VEČ REGIJ:** izbruh obvladujejo veterinarske službe. Pri izvajanju ukrepov na okuženem (vsaj 3 km velik polmer) in ogroženem območju (vsaj 10 km velik polmer) pomagajo javne službe občine pod nadzorom veterinarskih služb. **Občinske sile in sredstva ZRP** so v stanju pripravljenosti za ukrepanje. Ob aktiviranju občinskega načrta se občinske sile in sredstva ZRP uporabijo za nadzor in obvladovanje izbruha boleznih v sodelovanju z UVHVVR/OU Novo mesto (LSNB). Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje občinski poveljnik CZ v sodelovanju z UVHVVR/OU Novo mesto (LSNB).
- **1b) VEČ IZBRUHOV boleznih v več občinah na območju ENE REGIJE:** izbruh obvladujejo veterinarske službe ob pomoči strokovnih služb in javnih služb občin. **Regijske sile in sredstva ZRP** so v stanju pripravljenosti za ukrepanje. Ob aktiviranju regijskega načrta se poleg občinskih sil in sredstev ZRP uporabijo tudi regijske sile ter sredstva ZRP za nadzor ter obvladovanje izbruha boleznih v sodelovanju z UVHVVR/OU Novo mesto (LSNB). Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje regijski poveljnik CZ za Dolenjsko v sodelovanju z UVHVVR/OU Novo mesto (LSNB).

UVHVVR (DSNB) lahko poda po strokovni presoji pobudo o vključitvi enot in služb Slovenske vojske. Predlog za aktiviranje in uporabo Slovenske vojske lahko vloži župan, občinski poveljnik CZ oziroma njegov namestnik, regijski poveljnik CZ ali njegov namestnik. Predlog se posreduje poveljniku CZ RS ali njegovemu namestniku, o predlogu pa odloča Vlada RS oziroma minister za obrambo.

TEŽKO OBVLADLJIVI DOGODKI:

- **2a) VEČ IZBRUHOV boleznih na območju DVEH ali VEČ REGIJ:** za obvladovanje izbruhov je poleg veterinarskih, strokovnih in javnih služb potrebno uporabiti tudi občinske, **regijske in državne sile ter sredstva za ZRP** v sodelovanju z UVHVVR (DSNB). Delo in vodenje nalog ZRP vodi ter usklajuje poveljnik CZ RS v sodelovanju z UVHVVR (DSNB). Poveljnik CZ RS lahko na pobudo UVHVVR (DSNB) ali na podlagi lastne odločitve predlaga vključitev in uporabo enot in služb SV. O predlogu odloča Vlada RS oziroma minister za obrambo.

Slika 1: Zamisel odziva ob pojavu posebno nevarnih boleznih pri živalih

D-401 Vloga, naloge in sestava lokalnega središča za nadzor boleznih (LSNB)

3.3. Uporaba regijskega načrta za zaščito in reševanje

Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se praviloma aktivira v primeru obvladljivih dogodkov, ko pride do več izbruhov boleznih v več občinah dolenske regije ter ob težko obvladljivih dogodkih. Ko se aktivira regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, so že aktivirani tudi občinski načrti zaščite in reševanja ali posamezni deli občinskih načrtov zaščite in reševanja ter posamezni načrti oziroma deli načrtov organizacij - gospodarstev na prizadetem območju, na katerem se je pojavila posebno nevarna bolezen živali.

Odločitev o aktiviranju regijskega načrta sprejme poveljnik CZ dolenske regije s sklepom.

D – 19 Vzorec sklepa o aktiviranju regijskega načrta ob nesreči

D – 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4 Sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč ter viri za izvajanje načrta

4.1 Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti

4.1.1 Državni organi

- URSZR, Izpostava Novo mesto
- Policijska uprava Novo mesto
- UVHVVR, Območni urad Novo mesto
- NIJZ, OE Novo mesto

4.1.2 Regijske sile za zaščito in reševanje

- Civilna zaščita dolenjske regije
 - Poveljnik, namestnik ter štab Civilne zaščite (CZ) Dolenjske
 - Tehnično reševalna enota (TRE)
 - Regijski logistični center (RELOG)
 - Služba za podporo
 - Enota za radiološko, kemično in biološko zaščito (RKB)
- Gasilske enote
 - Gasilske enote širšega pomena (GEŠP)
 - Gasilsko-reševalni center Novo mesto (GRC Novo mesto)
 - PGD Črnomelj
 - PGD Trebnje
 - Prostovoljne gasilke enote (Prostovoljna gasilska društva – PGD)
- **Druge javne službe, podjetja in organizacije:**
 - Veterinarske organizacije,
 - Nacionalni veterinarski inštitut (NVI) - območna enota Novo mesto,
 - Javne službe za prevoz živalskih odpadkov in ravnanje z njimi,
 - Komunalne organizacije v dolenjski regiji,
 - Javne zdravstvene službe (zoonoze).

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost enot so zadolženi njihovi ustanovitelji. Obveznosti ustanoviteljev so opredeljen v merilih za organiziranje, usposabljanje in opremljanje ter v pogodbah o sofinanciranju enot, ki sodelujejo pri ZRP.

P – 1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih Štaba CZ Dolenjske regije

P – 2 Podatki o delavcih URSZR Izpostava Novo mesto

P – 3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč

<p>P – 4 Podatki o organih, službah in enotah CZ</p> <p>P – 7 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti, pomembne za zaščito, reševanje in pomoč</p> <p>P – 11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</p> <p>P – 12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</p> <p>P – 14 Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode</p> <p>P – 24 Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju</p> <p>P – 27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj</p> <p>P – 29 Pregled veterinarskih organizacij</p> <p>P – 401 pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi stranskimi proizvodi</p>

4.2 Materialno tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje načrta se načrtujejo:

- Zaščitna in reševalna oprema ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila in druga MTS, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci)
- MTS iz državnih rezerv (dezinfekcijska sredstva in druga sredstva).

<p>P- 6 pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP</p> <p>P – 8 pregled MS iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč</p> <p>P – 402 pregled ocena potrebnih sil in sredstev za ZRP</p>

4.3 Načrtovanje finančnih sredstev za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za izvajanje načrtov posameznih nosilcev načrtovanja.

Zagotoviti je treba sredstva za:

- Stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in drugih enot ZRP)
- Stroški vzdrževanja in servisiranje uporabljene opreme
- Stroški usposabljanja enot in služb
- Materialni stroški (prevozni stroški, nujni nakupi MTS, storitve...)

<p>D – 1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta</p>

5 Opazovanje obveščanje in alarmiranje

5.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih boleznih živali

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje širjenja boleznih živali UVHVVR pripravi letni program sistematičnega spremljanja stanja boleznih in cepljenih živali, ki ga predpiše minister, pristojen za veterinarstvo. Predpisane ukrepe izvajajo veterinarske organizacije s koncesijo in o izvedenih

preventivnih cepljenjih, oziroma diagnostičnih preiskavah obveščajo UVHVVR, ki nadzira izvajanje. Podatki o rezultatih preiskav se zbirajo mesečno oziroma dnevno, odvisno od vrste bolezni. O rezultatih navedenih preiskav in opravljenih cepljenjih poročajo veterinarske organizacije s koncesijo in Nacionalni veterinarski inštitut, odvisno od vrste bolezni in skladno s pravilnikom, ki ureja bolezni živali.

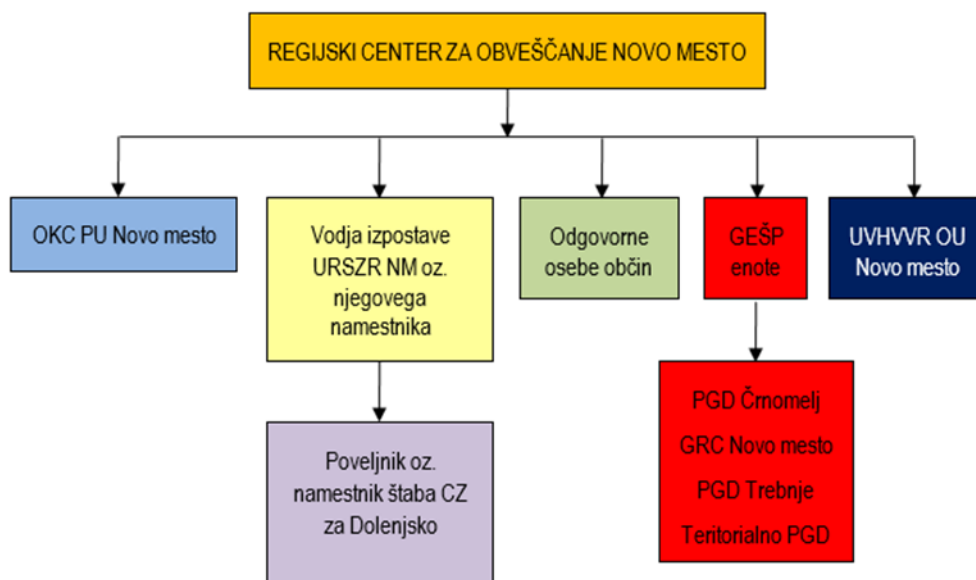
Na področju zdravstvenega varstva živali izvaja veterinarska služba poleg splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni živali, ki jih predvideva Zakon o veterinarskih merilih skladnosti, tudi ukrepe, ki jih določajo predpisi za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje posameznih bolezni.

Veterinar mora takoj ob sumu na posebno nevarno bolezen živali to sporočiti na glavni urad UVHVVR in s pisnim navodilom imetniku živali določiti ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje možnosti širjenja bolezni. UVHVVR (DSNB) obvesti CORS.

5.2 Obveščanje pristojnih organov in služb na območju Dolenjske regije

ReCO Novo mesto po prejemu obvestila od CORS o pojavu posebno nevarnih bolezni živali obvesti:

- vodjo Izpostave URSZR Novo mesto oz. namestnika vodje,
- poveljnika CZ Dolenjske oz. namestnika poveljnika,
- OKC Policijske uprave Novo mesto,
- pristojno GEŠP,
- PGD na ogroženem območju,
- odgovorne osebe v prizadetih občinah.

Slika 2: Shema obveščanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali

P – 2 Podatki o delavcih URSZR Izpostave Novo mesto

P – 15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

5.3 Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev o stanju na območju, kjer se pojavi posebno nevarna bolezen živali, so pristojne občine dolenjske regije. Te preko lokalnih medijev v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju in o izvajanju nalog ZRP. Za dodatne informacije prebivalcem lahko občine objavijo posebno telefonsko številko.

O uvedenih ukrepih na okuženem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni pa obvešča prizadete prebivalce UVHVVR (LSNB) oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način (odločbe z uradnim naznanilom) in tudi prek lokalnih sredstev javnega obveščanja (Radio Krka, Radio Sraka, Radio Aktual, Studio D, TV vaš kanal, Dolenjski list, Belokranjec). Zato se ob odprtju UVHVVR (LSNB) objavi tudi telefonska številka za informacije. Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti.

[P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov](#)

5.4 Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o pojavu posebno nevarne bolezni živali obveščena pravočasno in objektivno.

Prvo sporočilo za javnost in vsa nadaljna sporočila na državni ravni oblikuje ter posreduje v objavo UVHVVR.

Ko se aktivira Štab CZ za Dolenjsko, poveljnik in član štaba, zadolžen za stike z mediji, skupaj z UVRVVR (LSNB) pripravijo in posredujejo v objavo obvestila za prebivalce v dolenjski regiji.

Po aktiviranju Štaba CZ RS sporočila za javnost na podlagi osnutkov UVHVVR (DSNB) oblikuje, dopolni in posreduje v objavo Štab CZ RS.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po Zakonu o medijih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih organov za javnost pristojni:

- Televizija Slovenija – vsi programi
- Radio Slovenija – vsi programi,
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- drugi elektronski mediji.

ReCO Novo mesto izdaja dnevne in izredne informativne biltene, ki so pripravljeni na podlagi sporočil za javnost na regijski ravni in vsebujejo podrobnejše informacije.

[P – 17 Seznam prejemnikov informativnega biltena](#)

[P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov](#)

[P – 36 Seznam oseb v regiji, zadolženih za stike z javnostjo](#)

6 Aktiviranje sil in sredstev za zaščito reševanje in pomoč

6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb

Na podlagi prejetih obvestil o pojavu posebno nevarne bolezni živali Izpostava URSZR Novo mesto preko ReCO Novo mesto aktivira poveljnika CZ za Dolenjsko v skladu z dokumenti o aktiviranju sil in sredstev ZRP. Skladno s sklepi UVHVVR (DSNB oz. LSNB) in glede na zahteve prizadetih občin dolenjske regije poveljnik CZ za Dolenjsko oziroma njegov namestnik sprejme odločitve o aktiviranju regijskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali ter aktiviranje regijskih organov pristojnih za operativno in strokovno vodenje ZRP ter uporabo regijskih sil in sredstev za ZRP.

6.2 Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Enote, službe in druge operativne sestave sil za ZRP, ki so v regijski pristojnosti, aktivira in poziva Izpostava URSZR Novo mesto v sodelovanju z ReCO Novo mesto, na podlagi odločitve:

- poveljnika CZ za Dolenjsko ali njegovega namestnika in
- vodje Izpostave URSZR Novo mesto.

Izpostava URSZR Novo mesto je pristojna tudi za vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo regijski pripadniki CZ ter drugih sil za ZRP (poklicni in prostovoljci) pri izvajanju nalog ZRP.

Predlog za aktiviranje in uporabo zmogljivosti Slovenske vojske (SV) lahko da poveljnik CZ RS na podlagi lastne odločitve ali na predlog župana, poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika, regijskega poveljnika CZ ali njegovega namestnika. Po odločitvi Vlade RS (v nujnih primerih odloča minister za obrambo) posreduje CORS zahtevo oziroma odločitev v ZOC. Na podlagi izdanega ukaza načelnika Generalštaba SV (GŠSV) izvede poveljnik sil SV aktiviranje ustreznega poveljstva, enote ali službe SV.

V primeru aktiviranja Veterinarske enote SV (skupina AVIN) ta deluje v žarišču bolezni in strokovno izvaja naloge in ukrepe, ki jih je določila UVHVVR (DSNB). Skupina AVIN lahko pokriva eno večje žarišče (farma, vas) oziroma dve manjši žarišči, ki sta med seboj oddaljeni največ 5 - 10 km.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se sile za ZRP (državne in regijske), ki odidejo na okuženo in ogroženo območje, zberejo na svojih zbirališčih ter se po potrebi dodatno opremijo. Na podlagi zahtev prizadetih občin se jim določi delovišče in izda delovni nalog.

P – 5 Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
D – 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15 Vzorec delovnega naloga

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Na nivoju dolenjske regije se zbirajo zahteve po pomoči prizadetih občin, poveljnik CZ Dolenjske zahtevke posreduje poveljniku CZ RS oz. na URSZR. Po odobritvi materialne in finančne pomoči pa regijske sile in Izpostava URSZR Novo mesto sodelujejo pri pripravi, prevozu in razdeljevanju sredstev na prizadetem območju.

Materialna pomoč države ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali obsega:

- pomoč pri zagotavljanju posebne opreme, ki je na prizadetem območju ni mogoče dobiti ali je primanjkuje (gradbena mehanizacija, električni agregati, idr);
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi;
- pomoč pri zagotavljanju sredstev za razkuževanje;
- pomoč v finančnih sredstvih.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za pomoč prizadetim ob množičnem pojavu posebno nevarnih bolezni pri živalih odloča Vlada RS, o uporabi sredstev iz

rezerv URSZR za primer naravnih in drugih nesreč pa odloča poveljnik CZ RS ali njegov namestnik.

Pomoč iz drugih držav (posamezni strokovnjaki, reševalne enote in službe ter materialna pomoč), se glede na odločitev poveljnika CZ RS za območje dolenske regije zbira v regijskem logističnem centru v Selu pri Otovcu pri Črnomlju. Za organizacijo in delovanje regijskega logističnega centra je pristojna Izpostava URSZR Novo mesto.

P – 8 Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč

D – 3 Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra

D – 17 vzorec prošnje za državno pomoč

7 Upravljanje in vodenje

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB-1 in 97/10). Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni. Posamezni državni organi imajo ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali naloge določene v nadaljevanju, ki jih razdelajo v načrtih dejavnosti. Načrti dejavnosti so dodatki temu načrtu.

Izpostava URSZR Novo mesto:

- izdelava regijske ocene ogroženosti in načrtuje ukrepe za preprečevanje ter zmanjšanje posledic nesreče v dolenski regiji,
- izdelava regijskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v dolenski regiji,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ Dolenjske in Štaba CZ za Dolenjsko,
- obvešča pristojne organe o pojavu posebno nevarne bolezni živali v dolenski regiji,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih sil ZRP,
- operativno ureja prispelo pomoč na območje Dolenjske v silah ter sredstvih za ZRP,
- opravlja upravne in strokovne naloge ZRP iz svoje pristojnosti,
- zagotavlja delovanje komunikacijskega sistema za delovanje regijskih sil za ZRP,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Izpostava URSZR Novo mesto opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči na območju regije (povezuje in koordinira naloge in aktivnosti med lokalnimi skupnostmi, drugimi organi in službami regijskega pomena in državnim nivojem/URSZR). Izpostava na regijskem nivoju koordinira in usklajuje aktivnosti in izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči predvsem z UVHVVR/ OU Novo mesto.

Preko regijskega centra za obveščanje organizira komunikacijski sistem za delovanje regijskih sil in sil na lokalni ravni. Prav tako zagotavlja izpostava informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni ter zagotavlja pogoje za delo Štaba CZ za Dolenjsko.

Regijski logistični center zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ter zbira in razdeljuje materialno pomoč lokalnim skupnostim.

Izpostava pomaga tudi pri vodenju zaščite, reševanja in pomoči ter pri odpravljanju posledic, zbira in posreduje podatke o nesreči, zahtevke za pomoč, in opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D – 22 Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Novo mesto

Poveljnik CZ Dolenjske

- aktivira regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali,
- odloča o aktiviranju regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- operativno - strokovno vodi dejavnost CZ in drugih sil za ZRP iz regijske pristojnosti ter usmerja in usklajuje ZRP glede na nastale razmere,
- spremlja stanje na prizadetem (okuženem in ogroženem) območju,
- obvešča poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na okuženem ter ogroženem območju in daje mnenja ter predloge v zvezi z ZRP ter odpravljanjem posledic nesreče,
- zahteva pomoč,
- razglasi prenehanje nevarnosti,
- vodi pripravo končnega poročila o nesreči in ga posreduje poveljniku CZ RS,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Štab CZ za Dolenjsko

Ob nesreči organizira naslednje delovne procese:

- operativno načrtovanje;
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz regijske pristojnosti;
- zagotavljanje informacijske podpore,
- zagotavljanje logistične podpore državnim silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

Policijska uprava Novo mesto

- varuje ljudi in premoženje ter vzdržuje javni red na prizadetih območjih;
- zavaruje območje pojava posebno nevarnih boleznih živali;
- nadzira in ureja promet ter omogoča interveniranje silam za ZRP;
- sprejema ukrepe za ustrezno varovanje državne meje in opravlja mejne kontrole;
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalog;
- vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z drugimi državnimi organi;
- sodeluje z uradnim veterinarjem-inšpektorjem pri omejitvi prometa z živalmi, prepovedi gibanja živali in oseb na okuženem območju ter pri izvajanju drugih ukrepov, ki jih določa Zakon o veterinarskih merilih skladnosti;
- zagotavlja pomoč pri preprečevanju širjenja in zatiranju posebno nevarnih boleznih živali, ko to odredi Vlada RS;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D – 22/2 Načrt dejavnosti PU Novo mesto

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, OU Novo mesto

- odreja ukrepe za preprečevanje širjenja boleznih in nadzoruje izvajanje odrejenih ukrepov (LSNB),
- izdaja obvezna navodila uradnim veterinarjem UVHVVR in veterinarskim organizacijam,
- pripravlja obvestila in informacijsko gradivo za javnost,

- spremlja gibanja oz. širjenje pojava posebno nevarnih boleznih živali na območju Dolenjske;
- ob pojavu epizootije in v drugih izrednih razmerah daje posebne strokovne ter druge naloge veterinarskim delavcem in veterinarskim organizacijam,
- obvešča in sodeluje z javnimi zdravstvenimi službami v Dolenjski regiji ob pojavu zoonoz,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D – 22/3 Načrt dejavnosti in načrti ukrepov ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali UVHVVR, OU Novo mesto

Javne zdravstvene službe v dolenjski regiji

- v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje določajo obvezne posebne preventivne ukrepe ob zoonozah,
- zagotavljajo ustrezno organizacijo in pogoje za neprekinjeno ter učinkovito delo ekip službe nujne medicinske pomoči in bolnišnično oskrbo okuženih,
- opravljajo druge naloge iz svoje pristojnosti.

Slovenska vojska

- Veterinarska enota SV (skupina AVIN) deluje v žarišču bolezni z izvajanjem dezinfekcije objektov, zemljišč, opreme, odpadkov in ljudi pri vstopu na žarišče ter izstopu z njega ter druge strokovne naloge v skladu z odločitvami UVHVVR,
- organizira zaščito in reševanje pripadnikov SV ter sredstev, ki jih upravlja, skladno s svojimi pristojnostmi usklajuje sodelovanje enot in služb SV pri izvajanju nalog ZRP,
- skladno s pristojno zakonodajo zagotavlja uporabo materialnih sredstev SV za ZRP,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje sil za ZRP izvajajo poveljniki CZ, ki jim pri delu pomagajo štabi CZ, vodje intervencij in vodje reševalnih enot.

7.2.1 Lokalna raven

Dejavnosti za zaščito in reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali na območju prizadete občine operativno vodi poveljnik CZ občine, ki mu pri delu pomaga štab CZ občine v sodelovanju z UVHVVR (LSNB). Glede na zahteve UVHVVR (LSNB) poveljnik CZ občine zagotovi izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. V izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP (predvsem razkuževanje) vključi tudi gasilske enote občine skladno z načrti.

Če pojav posebno nevarne bolezni živali **prizadene več občin na območju dolenjske regije**, organizira in vodi dejavnosti zaščite in reševanja poveljnik CZ za Dolenjsko.

Če pa pojav posebno nevarne bolezni živali prizadene območje **dveh ali več regij**, vodi in organizira naloge ZRP poveljnik CZ RS skladno s svojimi pristojnostmi ter pooblastili Vlade RS in v sodelovanju z UVHVVR (DSNB). Na podlagi napovedi poteka nesreče in ocene situacije, ki jo pripravi UVHVVR (DSNB), določi poveljnik CZ RS zaščitne ukrepe ter naloge ZRP.

7.2.2 Regija

Operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz svoje pristojnosti na območju dolenjske regije izvaja poveljnik CZ regije ob strokovni pomoči članov Štaba CZ za Dolenjsko. Štab skliče poveljnik CZ dolenjske regije v popolni ali operativni sestavi. Štab deluje v prostorih Izpostave URSZR Novo mesto, Seidlova cesta 1, oziroma po odločitvi lahko tudi na drugi lokaciji.

Poveljnik CZ za Dolenjsko mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem prizadetega območja, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči. Za operativno izvajanje posameznih nalog lahko določi vodje

intervencij. Vodjem intervencij so podrejene sile za zaščito, reševanje in pomoč. Poveljnik CZ za Dolenjsko oz. njegov namestnik spremlja stanje na okuženem in ogroženem območju ter na zahtevo poveljnika CZ prizadete občine organizira potrebno pomoč s strani regije oziroma posreduje zahtevo za pomoč države.

Na regijskem nivoju poveljnik CZ koordinira, usklajuje aktivnosti in izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z občinskimi poveljniki CZ, LSNB, UVHVVR OU Novo mesto, Veterinarskimi inšpektorji in NVI – enoto Novo mesto ter drugimi izvajalci.

7.3 Organizacija zvez

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakonom o telekomunikacijah. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s pomočjo naslednjih storitev oziroma zvez:

Storitve:

- intranet zaščite in reševanja ter
- elektronska pošta;

Zveze:

- radijske zveze (ZA-RE, ZA-RE DMR in ZA-RE PLUS, TETRA),
- satelitske zveze za prenos podatkov mobilnih enot,
- paketni radio za prenos podatkov in druge zveze, ki jih uporablja Zveza radioamaterjev Slovenije,
- sistem javne stacionarne telefonije,
- mobilna telefonija,
- prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
- internet,
- telefaks.

7.3.1.1 Sistem zvez ZA-RE

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporabljata sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE) ter sistem osebne klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri operativnem vodenju intervencij in drugih zaščitnih ter reševalnih akcijah.

Telekomunikacijsko središče tega sistema v dolenjski regiji je v ReCO Novo mesto, preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne telekomunikacijske sisteme ter med drugimi centri za obveščanje.

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ali zaboljšanje delovanja omenjene mreže, če gre za lokacijo s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA-RE ali potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA-RE ob nesreči.

Pregled repetitorjev sistema zvez ZA-RE v dolenjski regiji:

Repetitor	kanal
Vrhtrebnje	A25
Mirna gora	A24
Trdinov vrh	A23

ZARE DMR

Repetitor	kanal
Vrhtrebnje	D25
Mirna gora	D24
Trdinov vrh	D23

Podsistem osebnega klica

V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki oziroma pagerji). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila za območje dolenjske regije pošilja ReCO Novo mesto. Oddajniško mrežo sestavlja 47 oddajnikov zgornje mreže in 69 digitalnih repetitorjev spodnje mreže. V nujnih primerih se lahko namesti tudi mobilni digitalni repetitor.

Sistem zvez Zveze radioamaterjev Slovenije

V primeru izpada zvez sistema ZA-RE se lahko uporabi sistem zvez Zveze radioamaterjev Slovenije.

P – 19 Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
D – 4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 10 Načrt Aron

8 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite reševanja in pomoči

8.1 Zaščitni ukrepi

Pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči je glavna naloga regije povezovanje ter koordinacija nalog in aktivnosti med lokalnimi skupnostmi, drugimi organi in službami regijskega pomena in državnim nivojem (URSZR).

Koordinacija aktivnosti in izvajanja nalog zaščite in reševanja se izvaja predvsem z LSNB, UVHVVR/OU Novo mesto, NVI, enoto Novo mesto ter regijskimi enotami CZ.

8.1.1 Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je zelo pomembno, da se trupla poginulih in usmrčenih živali čim prej neškodljivo odstranijo, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi UVHVVR (DSNB ali LSNB).

Način za neškodljivo odstranitev se določi po navodilih UVHVVR (DSNB ali LSNB).

Možni načini so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilnerija),
- zakopavanje,
- sežig.

Maksimalna kapaciteta predelovalnega obrata kategorije 1 in 2 je 200 t/dan. Količina živalskih stranskih proizvodov, ki jih obrat dnevno predela, trenutno dosega približno 50 odstotkov maksimalne kapacitete.

Obstaja tudi možnost začasne uporabe in prekategorizacije drugih predelovalnih obratov kategorije 2 ali 3 za predelavo ostalih živalskih stranskih proizvodov, ki jih je treba neškodljivo odstraniti ob pojavu bolezni.

Kadar kapacitete predelovalnega obrata kategorije 1 in 2 ne bi zadoščale potrebam po uničenju živalskih trupel ter drugih živalskih stranskih proizvodov, se lahko skladno s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti določijo drugi načini odstranjevanja z zakopom ali sežigom.

8.1.2 Določitev lokacij za zakop ali sežig živalskih trupel

Občine v svojih prostorskih aktih določijo lokacije za zakop živalskih trupel. Pri izboru lokacije je treba upoštevati določbe člena 19(1)(e) Uredbe (ES), št. 1069/2009, in Poglavje III Priloge VI Uredbe 142/2011/EU.

8.1.2.1 Ureditev mest za zakop in sežig živalskih trupel

Za ureditev mest za zakop in sežig živalskih trupel so pristojne občine. Ta naloga vsebuje izkop in pripravo grobišč ter pripravo materiala za sežiganje po navodilih UVHVVR (LSNB).

Sežig, kot način neškodljivega odstranjevanja trupel, se uporablja le, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat in ko tudi zakopavanje trupel ni možno. Odločitev o tem sprejme UVHVVR (LSNB).

O sežigu je treba obvestiti pristojno občino in gasilsko enoto, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, na katerem bo opravljen sežig.

Po potrebi pri pripravi mest za zakop ter sežig živalskih trupel sodelujejo sile za ZRP predvsem pristojna prostovoljna gasilska društva. Občine pa v svojih načrtih v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) predvidijo tudi gradbena podjetja, ki imajo primerno mehanizacijo in bodo sodelovala pri izkopu mesta za zakop.

[P – 10 Pregled gradbenih organizacij](#)

[P – 11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov](#)

[P – 12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov](#)

[P – 14 Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode](#)

[D – 403 Navodilo za sežig živalskih trupel \(UVHVVR\)](#)

[D- 404 Navodilo za posredovanje gasilcev pri dekontaminaciji ob pojavu aviarne influence](#)

8.1.2.2 Prevoz živalskih trupel do mesta zakopa ali sežiga

Praviloma je treba za odvoz poginulih ali usmrčenih živali skladno z običajno veljavnim postopkom poklicati Veterinarsko higiensko službo (VHS), ki je za območje dolenske regije organizirana v okviru NVI, enote Novo mesto.

Ob večjih poginih oziroma usmrtitvah lahko izjemoma opravi odvoz trupel živali neposredno iz gospodarstev tudi izvajalec javne gospodarske službe s koncesijo s svojimi prevoznimi sredstvi, če so ta ustrezno opremljena za nalaganje trupel na kraju pogina ali usmrtitve.

[P 401– Pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi stranskimi proizvodi](#)

8.1.2.3 Uničevanje živalskih trupel in nadzor

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja, pri tem pa sodelujejo tudi ekipe za prvo veterinarsko pomoč.

Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je v dolenski regiji pristojen UVHVVR/OU Novo mesto. Posebne zahteve za odstranjevanje so določene v 1. oddelku III. poglavja Priloge VI Uredbe Komisije (EU), št. 142/2011.

Pri nadzoru sežiga živalskih trupel pa sodelujejo tudi pristojna gasilska društva (ti svetujejo glede izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže).

8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Naloge tehničnega reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali so:

- sodelovanje pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) na državni meji z R Hrvaško in na okuženem območju glede na potrebe,
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel,
- dekontaminacijo ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odplak in živalskih iztrebkov, dezinfekcija in deratizacija objektov na okuženem območju).

Te naloge opravljajo službe za prevoz živalskih odpadkov in ravnanje z njimi, komunalne organizacije ter gradbena podjetja z ustrezno mehanizacijo, tehnično reševalne enote CZ in gasilske enote.

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se lahko po potrebi aktivira tudi občinske in regijsko enote za RKB zaščito ter ustrezne enote SV, ki nudijo pomoč pri izvajanju dekontaminacije.

[P – 11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov](#)

[P – 12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov](#)

8.2.2 Prva veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Naloge izvajajo ekipe za prvo veterinarsko pomoč, **organizirane v gospodarskih družbah**, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine ter imajo najmanj 200 glav živine v turnusu oziroma temu primerljivo drugo farmsko proizvodnjo.

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali sodelujejo pri izvajanju ukrepov delavci UVHVVR, OU Novo mesto, NVI, enote Novo mesto in veterinarskih organizacij dolenske regije.

9 Osebna in vzajemna zaščita

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali morajo imetniki živali v okviru osebne in vzajemne zaščite izvajati ukrepe za preprečevanje ter ublažitev tveganj za zdravje in življenje ter premoženje posameznika. Zato se morajo usposobiti za uporabo osebnih zaščitnih sredstev, obvladati osnove prve pomoči in prve veterinarske pomoči, seznaniti se morajo s sredstvi za razkuževanje ter njihovo uporabo. Poleg tega si morajo priskrbeti najnujnejša osebna zaščitna sredstva in potrebščine za osebno ter vzajemno zaščito. Za njihovo osveščanje skrbijo UVHVVR in veterinarske službe.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne ter vzajemne zaščite ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali skrbi lokalna skupnost (prebivalce pozivajo, da upoštevajo napotke veterinarskih služb, zdravstvene službe itn.), pri tem pa sodeluje UVHVVR - LSNB, ki občanom svetuje in nudi pomoč pri izvajanju določenih ukrepov (priprava raznih priročnikov za imetnike živali). Ukrepi za zaščito zdravja ljudi so v pristojnosti zdravstva.

[D - 7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči](#)

[D - 405 zaščita, reševanje in pomoč ob pojavu aviarnе influence](#)

10 Razlaga pojmov in okrajšav

OKUŽENO OBMOČJE	območje s polmerom najmanj 3 km okrog okuženega gospodarstva
OGROŽENO OBMOČJE	območje s polmerom najmanj 10 km okrog okuženega gospodarstva in obdaja okuženo območje
ReCO	regijski center za obveščanje
CORS	Center za obveščanje RS
RS	Republika Slovenija
CZ	Civilna zaščita
DSNB	državno središče za nadzor bolezni
NVI	Nacionalni veterinarski inštitut
LSNB	Lokalno središče za nadzor bolezni
OIE	mednarodna organizacija za zdravje živali
NIJZ	Nacionalni inštitut za varovanje zdravja
UVHVVR	Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
OU	Območni urad
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka (zaščita)
STA	Slovenska tiskovna agencija
RTV	Radiotelevizija
SZO	Svetovna zdravstvena organizacija
VHS	Veterinarska higienska služba
ZOC	Združeni operativni center
ZRP	Zaščita reševanje in pomoč

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Skupne priloge

- P – 1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
- P – 2 Podatki o delavcih izpostave
- P – 3 Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
- P – 4 Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ
- P – 5 Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
- P – 6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov regijskih enot za ZRP
- P – 7 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
- P – 8 Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
- P – 10 Pregled gradbenih mehanizacij
- P – 11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
- P – 12 Pregled GEŠP s podatki o poveljnikih in namestniki poveljnikov
- P – 14 Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
- P – 15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
- P – 17 Seznam prejemnikov informativnega biltena
- P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo
- P – 19 Radijski imenik sistema zvez ZA-RE, ZA-RE+
- P – 24 Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
- P- 27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj
- P – 29 Pregled veterinarskih organizacij
- P – 34 Pregled inšpektorjev v dolenski regiji
- P – 401 Pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi proizvodi

11.2 Posebne priloge

- P – 400 Pregled večjih živinorejskih gospodarstev v dolenski regiji
- P – 401 Pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi stranskimi proizvodi
- P – 402 Pregled ocene potrebnih sil in sredstev za ZRP
- P – 403 Evidenčni list o vzdrževanju načrta
- P - 404 regijska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

11.3. Skupni dodatki

- D – 1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
- D – 2 Načrt dejavnosti izpostave ter zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika in štaba CZ za Dolenjsko
- D – 3 Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
- D – 4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
- D – 7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
- D – 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev ZRP
- D – 15 vzorec delovnega naloga
- D – 17 Vzorec prošnje za državno pomoč
- D – 19 Vzorec sklepa o aktiviranju regijskega načrta
- D – 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
- D – 22 Načrti dejavnosti

11. 4. Posebni dodatki

- D – 10 Načrt Aron
- D – 401 Vloga, naloge in sestava lokalnega središča za nadzor boleznih
- D – 403 Navodilo za sežig živalskih trupel
- D – 404 Navodilo za posredovanje gasilcev pri dekontaminaciji ob pojavu aviarnе influence
- D – 405 ZRP ob pojavu aviarnе influence

